

Mediernas konstruktion av en politisk händelse

En kritisk diskursanalys av två svenska morgontidningars
medierapportering av oroligheterna till följd av presidentvalet
i Kenya

Innehållsförteckning

Abstract	4
1 Inledning	5
1.1 Syfte och frågeställning.....	5
1.2 Disposition.....	7
1.3 Tillvägagångssätt och avgränsning.....	7
2 Teori	10
2.1 Texten som diskurs	10
2.2 Kritisk diskursanalys	11
3 Teoretiskt ramverk	13
3.1 Mediernas makt.....	13
3.2 Ideologi och hegemoni	14
4 Metod	16
4.1 Faircloughs analysverktyg	16
4.2 Arbetsmetoden för analysen	19
5 Presentation av material	20
5.1 Dagens Nyheter	20
5.1.1 Sammanfattning av DN artiklarna före valet.....	20
5.1.2 Sammanfattning av artiklarna efter valet.....	22
5.2 Göteborgs Posten	25
5.3.1 Sammanfattning av artiklarna före valet.....	25
5.3.2 Sammanfattningar av artiklarna efter valet.....	26
6 Analys och resultat	30
6.1 Vilka diskurser bygger artiklarna på?.....	30
6.3 Vilka är de handlande aktörerna i artiklarna och hur beskrivs de av skribenterna? Vilka går att identifiera som agenter och genom vilka perspektiv beskrivs de?.....	31
6.4 Hur beskrivs aktörerna av skribenterna?	32
6.5 Vilka kommer till tals i tidningsartiklarna?	33
6.6 Vilka ordval och metaforer används i tidningsartiklarna och varför?.....	34
7. Slutdiskussion	37

<i>7.1 Vad är det för drivkrafter som får medierna att konstruera sin verklighet av ett politiskt fenomen? ..</i>	<i>37</i>
<i>7.2 Ur vilka perspektiv beskriver medierna oroligheterna i Kenya till följd av presidentvalet?.....</i>	<i>38</i>
<i>7.3 Skiljer sig konstruktionen åt mellan Dagens Nyheter och Göteborgs Posten beskrivning av verkligheten?</i>	<i>38</i>
<i>7.4 Vidare forskning.....</i>	<i>40</i>
Referenser	41
Bilaga 1.....	44

Abstract

News value is an essential part of which event media chooses to report about. Political events consider to be news with potential large value. Media has an enormous power and possibility to create news and construct their own reality and where the readers are given a false expression of what really happened. Today the media must show profit and that indirectly affects how the media choose to describe political events. In the Kenya case is it therefore possible to draw the conclusion that the two news papers have different construction of the political event in Kenya. Dagens Nyheter constructs the situation in a perspective of culture and Göteborgs Posten see the event in a perspective of power. And in the two different ways these two newspapers choose to construct the political event in Kenya is all about selling news. To be able to analyze the articles and to answer my main question Faircloughs critical discourse three dimension model has been used.

Nyckelord: Kenya, kritisk diskursanalys, press, ideologi, hegemoni,
Antal tecken: 58 121

1 Inledning

Det var den 27 december 2007 och jag läste följande i sydsvenskan ”Valen i Kenya har börjat¹” Rubriken väckte min nyfikenhet och jag fortsatte vidare in i tidningstexten som beskrev hur oppositionsledaren, Raila Odinga, hade kommit till sin vallokal i Nairobi för att rösta och att det då visade sig att hans namn saknades i röstlängden. Presidentsidan hävdade misstag medan oppositionen hävdade sabotage. Att detta val skulle leda till oroligheter och upprörda känslor konstaterade jag allt eftersom jag läste klart tidningsartikeln. Det var ungefär här som mitt huvudbry över medias roll i nyhetsrapportering började ta fart. Sydsvenska försåg alltså mig med ”sin” konstruktion av oroligheterna och med deras levererade bild upplevde jag allt som stod i tidningen, vara sant. Dold maktutövning² kan sägas ske varje gång då massmedierna väljer att betrakta och beskriva samhällsfenomen på ett specifikt vinklat sätt och där de alternativa betraktelsesätten helt ignorerats (Bergström et al 2000:13).

1.1 Syfte och frågeställning

Att massmediernas konstruktion av politiska händelser formar människors bild av (o)verkligheten är något som sker dagligen. Genom sina texter påverkar medierna oss läsare medvetet för att vi ska se verkligheten utifrån deras perspektiv. Det övergripande syftet med denna uppsats är därför att försöka klargöra ur vilka perspektiv Dagens Nyheter och Göteborgs Posten väljer att beskriva oroligheterna i Kenya till följd av presidentvalet och om det finns någon skillnad mellan tidningarnas konstruktion av händelsen.

¹ Sydsvenskan, ”Valet i Kenya har börjat”, publicerad den 22 januari 2007

² Genom att studera sådan dold maktutövning spelar därför textstudier en helt annan roll. ”Textens mening och makt”, 2000 s. 13

När jag analyserar de tidningsartiklar som ingår i min undersökning mer djupgående är min förhoppning att även kunna identifiera vilka drivkrafter som bidrar till att media formar sina artiklar så som de gör. Jag ämnar att med hjälp av utvalda tidningsartiklar och nedanstående frågeställningar, analysera hur oroligheterna till följd av presidentvalet i Kenya konstruerats i två morgontidningar. Genom att specificera och precisera mina frågeställningar blir de också därmed mer hanterbar. Mina huvudfrågeställningar som styr mitt arbete blir därför:

- **Ur vilka perspektiv beskriver medierna oroligheterna i Kenya till följd av presidentvalet?**
- **Vad är det för drivkrafter som får medierna att konstruera sin verklighet av ett politiskt fenomen?**
- **Skiljer sig konstruktionen åt mellan Dagens Nyheter och Göteborgs Postens beskrivningar av oroligheterna?**

För att kunna besvara mina huvudfrågeställningar måste jag även beakta underliggande frågor. Dessa underliggande frågor kommer jag att presentera under metod delen eftersom arbetsmetoden för analysen bygger på dessa underliggande frågor. Min förhoppning är att göra det lättare för läsaren att följa med i resonemangen.

Sedd utifrån olika perspektiv anser jag att uppsatsen kan vara av intresse för konfliktstudier inom den statsvetenskapliga institutionen. Dels handlar det om medias kontroll över information men också vilka betydelse det får när de kan påverka den allmänna opinionen genom sina texter. På senare år har den kritiska diskursanalysen som metod fått stor genomslagskraft inom samhällsvetenskapen. Genom metodvalet hoppas jag bidra till fortsatt utveckling av denna relativt nya metod eftersom denna metod ser det, kan man säga, som sin uppgift att belysa den diskursiva praktikens roll i upprättandet av den sociala värld, inklusive de sociala relationer som innebär ojämlika maktförhållanden³. Situationen i Kenya är

³ Det blir därför viktigt för forskaren att analysera vad massmedierna faktiskt innehåller. "Textens makt och mening", 2000 s. 13

dessutom en relativt färsk händelse och som också speglar den risk som många andra länder i Afrika har utsatts för när de genomfört (o) politiska val.

1.2 Disposition

Uppsatsen är indelade i fyra övergripande delar. I den första delen av uppsatsen ges en introduktion i valda undersökningsämne och i direkt anslutning till detta presenteras också undersökningens syfte och frågeställning. I denna första del återfinns också en noggrann beskrivning på vilket sätt materialet som ingår i undersökningen samlats in och sorterats ut. I samband med denna beskrivning redogörs också för vilka avgränsningar som beaktats och varför.

I den andra delen av uppsatsen klargörs vilken teori som jag utgår ifrån i min undersökning och vilka verktyg som kommer att användas när det insamlade materialet ska analyseras.

I den tredje delen av uppsatsen presenteras vilken teoretisk grund jag vilar min undersökning mot och i anslutning till detta presenteras också mitt ihopsamlade material. De sex ihopsamlade tidningsartiklarna som ingår i undersökningen presenteras endast som korta sammanfattningar eftersom det underlättar för läsaren att få en generell information om vad de ihopsamlade artiklarna innehåller.

I den fjärde och sista delen av uppsatsen presenteras det färdiganalyserade resultatet av de ihopsamlade artiklarna och där mina frågeställningar blir besvarade.

1.3 Tillvägagångssätt och avgränsning

Tillvägagångssättet för att genomföra en textanalys kan ske på många olika sätt. Jag har valt att utgå från att arbeta kvalitativt eftersom bilden av oroligheterna i

Kenya kommer att grundas på mina tolkningar av texterna. Jag kommer således inte att dra några generella slutsatser av mina analyser utan de olika artiklarna som representerar urvalet kommer endast visa hur det ser ut i just de texter som jag valt att analysera (Halvorsen 1992:13).

Intersubjektivitetskravet innebär för forskaren att redovisa sin förförståelse för det valda forskningsproblemet och även ge en tydlig beskrivning av det konkreta arbetssättet eftersom kvalitativa metoder saknar samma strikta regler som den kvantitativa forskningen använder sig av. Den form av kritisk diskursanalys av tidningsartiklar som används i denna uppsats har en hög grad av intersubjektivitet då utomstående utan problem kan ta del av samma underlag och upprepa undersökningen (Sahlin 1999:90-91). Till följd av ovanstående resonemang har jag därför valt att redogöra för mitt tillvägagångssätt enligt nedan.

Det första som gjordes var att bestämma vilka morgontidningar som skulle ingå i min undersökning. Valet av de två tidningar som jag bestämde skulle ingå i undersökningen föll sig naturligt eftersom det enda kriteriet som eftersträvades var endast tidningarnas någorlunda geografiska spridning. Artiklarna hämtades således från Dagens Nyheter och Göteborgs-Posten. Dessa två tidningar, kan sägas vara de som sätter agendan för andra tidningar i vårt land och där dessa två tidningars medierapportering studeras av andra tidningarna⁴.

Det andra momentet i mitt arbetssätt har bestått i att systematiskt samla in all processdata som fanns och som kom upp i de artikelsökningar som gjordes på ordet **Kenya*** genom PressText⁵. Vid sökningen fick jag upp över 4000 träffar och genom att direkt förkasta de artiklar som inte nämnde valet var jag nere på ett hundratal. Jag valde därefter bort opinionsartiklar och insändare eftersom ändamålet med undersökningen var att nå den neutrala journalistikens bild av den Kenyanska politiska händelse som utspelades i svensk press. Efter detta moment hade jag ett hundratal artiklar kvar. Jag var tvungen att avgränsa mig ytterligare eftersom varken tiden eller omfånget på uppsatsen skulle klara av det insamlade materialet. Jag bestämde mig för att de artiklar som slutligen skulle ingå i min kritiska diskursanalys var de inom tidsperioden från den 22 december 2007 fram till och med den 22 januari 2008. De tidningsartiklar som slutligen kom med i

⁴ Uppgifter hämtade från PressText, nordens största pressarkiv den 22 maj 2008

undersökningen efter min personliga bedömning var de som jag ansåg var giltiga och relevanta för de frågeställningar jag valt att arbeta med (Halvorsen 1992:41).

Jag har därefter kategoriserat in artiklarna i en A och en B grupp. Detta har jag gjort eftersom vissa av artiklarna var från december 2007 och andra var från januari 2008. Motiveringen för att jag valt att dela upp dem tidsmässigt är för att jag menar att kategori A speglar valet innan oroligheterna bröt ut och att kategori B speglar när oroligheterna väl hade brutit ut. Genom att dela upp dem dels i tidsperioder men också mellan de olika tidningarna anser jag mig lättare kunna utföra analysen. Den insamlade processdata som ligger till grund för hela undersökningen är av sekundärt slag. Slutligen efter mina utsorteringar återstod således totalt 46 artiklar. Av dessa var 27 artiklar från Dagens Nyheter och resterande 19 artiklarna var från Göteborgs-Posten.

Därefter togs varje artikel och analyserades i den ordning som de publicerats med hjälp av utvalda delar av Faircloughs tredimensionella modell och där resultatet sedan sammanställdes i ett kodningsschema. I delen där jag presenterar materialet använder jag mig av de artikelnummer som tidningsartiklarna är benämnda som. Min motivering av att använda nummer på artiklarna är att göra det lättare för läsaren att finna dessa på presstext men också för att minimera textmängden i uppsatsen.

2 Teori

2.1 Texten som diskurs

Det finns åtskilliga definitioner på begreppet diskurs. Winther Jørgensen & Phillips (2007:7) har valt att definiera diskurs som ”*ett bestämt sätt att tala om och förstå världen eller ett utsnitt av världen*”⁶. I vetenskapliga sammanhang kan det inom ordet diskurs rymma en eller annan idé om att språket på något sätt är utformat i olika mönster. Diskurser är därför språkliga konstruktioner av den sociala världen och de mönster som finns runt omkring oss i samhället och som skapar en mening för oss sett ur ett speciellt perspektiv. Sett utifrån perspektiv pågår det konstant olika diskurser i vår omgivning: akademiska, medicinska, kulturella som politiska, - för att nämna några (Winther-Jørgensen, Phillips 2007:7). Det är när dessa mönster studeras som det går att urskilja olika representationer av omvärlden.

Politiska diskurser till exempel, formas och används för olika specifika syften, där det främsta är att skapa, upprätthålla och förstärka makt. Målsättningen med att framställa den egna diskursen som sann är att samtidigt underminera andra diskurser för att den egna diskursen ska framstå som den mest dominanta. Följaktligen innebär en dominant politisk diskurs att dess språk, idéer och vetande är den som därmed dominerar den offentliga debatten.

Diskurser kan därför förstås som sociala konstruktioner för att utöva makt. Makt är således inte något som bara finns i ”rollen” chef eller någon annan sådan position och inte heller något som utövas av maktlystna personligheter. Makt är

snarare inbäddat i varje social praktik där kunskap är sammanflätad med denna maktutövning (Börjesson 2003:37).

2.2 Kritisk diskursanalys

För att tolka och reflektera över diskurser är därför diskursanalys den metod som används. Diskursanalys beskrivs som en samlingsbeteckning för tämligen olika ansatser såsom lingvistiska analyser som fokuserar på hur språk och meningar sätts samman till mer modernare samhällsvetenskapligt inriktade analyser av konstruktioner av den sociala världen. Fairclough (1997) menar att beroende på vilken social inriktning dessa diskurser har, går det därför att dela upp dem i ”icke kritiska” och ”kritiska” ansatser (Fairclough 1997:12). Genom sina ideologiska influenser från både Antonio Gramsci och Michael Foucault anses därmed Norman Fairclough vara en av grundarna till den kritiska diskursanalysen.

Genom att välja en kritisk orienterad diskursanalys som metod kommer forskaren åt den problematik som den ”icke kritiska” diskursanalysen helt bortser från, eller åtminstone väljer att tona ner, det vill säga den bakomliggande verkligheten och dess kontexter och motiv⁷. Den kritiska diskursanalysen ställer därmed upp teorier och metoder för att teoretiskt problematisera och empiriskt undersöka relationerna mellan diskursiv praktik – social – kulturell utveckling i olika sociala sammanhang (Winther-Jørgensen, Phillips 2007:66). Sett utifrån detta perspektiv innebär det att diskurser både skapar och skapas av sociala strukturer. Den kritiska diskursanalysen har som utgångspunkt att detta aldrig är en oberoende process utan snarare kan ses som en del av produktionen och reproduktionen av ojämlika relationer mellan sociala grupper, till exempel mellan

⁶ Det råder inte någon större enighet om vad diskurser är eller hur dessa ska analyseras, ”Diskursanalys som metod och teori”. 2007, sid. 7.

⁷ Det går inte att placera in diskursanalys i facken ”teori” eller ”metod” den är bådadera på en och samma gång. Stefan Sjöbergs avhandling ”Löntagarfrågan- En hegemonisk vändpunkt”, framlagd vid sociologiska institutionen, Uppsala Universitet, 2003 sid. 8

etniska minoriteter och majoriteten. Dessa följder kan då sägas studeras som ideologiska effekter (Winther-Jørgensen, Phillips 2007: 69).

3 Teoretiskt ramverk

3.1 Mediernas makt

I det medieutbud som råder i dagens samhälle är därför mediernas makt⁸ att beskriva och klassificera verkligheten den viktigaste beståndsdel, eftersom mediernas sätt att beskriva och representera denna verklighet är därför den viktigaste källan till kunskap om sammanhang som inte är kända för oss (SOU 2006:21). Makten som medierna har kan anses vara direkt eftersom det är upp till varje journalist att bestämma innehållet i sin artikel eller att valfritt redigera till exempel av gjorda intervjuer. Makten kan också ses som indirekt och kan då gälla när andra aktörer väljer att anpassa sina utspel av mediedramaturgins krav⁹. Berkowitz (1997) menar att medier inte alltid visar upp verkligheten som den är utan att de istället är de som konstruerar den. Detta medför en slags (o) verklighetseffekt att de kan presentera något för läsarna och dessutom få dem att tro på det (Berkowitz 1997:79). Det är utifrån detta teoretiska ramverk som kommer att beaktas när analysen av relationerna mellan sociala institutionen och diskursordning ska kartläggas (Winther-Jørgensen, Phillips 2007:78).

⁸ Makt i detta avseende menas med förmågan att få andra att tro det de läser är den absoluta sanningen

⁹ Genom att gestalta hjälte och skurk i ett drama

3.2 Ideologi och hegemoni

Det finns ytterligare två teoretiska begrepp som nämns som en inspirationskälla för den kritiska diskursanalysen: Gramscianska marxismen¹⁰. Gramsci menade att makteliten säkrade sin makt med hjälp av både våld som ideologisk kontroll. De flesta teoretiker inom den kritiska diskursanalysen dementerar inte att våldet har betydelse i modern politik men är i första hand angelägen av att studera maktutövningens ideologiska perspektiv (Fairclough 1997:86-87). Fairclough och andra inom den kritiska diskursanalysen definierar ideologi som, [...] ”*betydelse i maktens tjänst*”¹¹. Målet för makteliten är att deras ideologiska tankar ska bli allmänt godkända och att ”opinioner” därmed ska upphöra och ska anses av allmänheten vara en del av det ”sunda förnuftet”.

Om makteliten lyckas och vinner striden om det ”sunda förnuftet” och ingen annan grupp ifrågasätter det är den på väg att uppnå hegemoni. Fairclough (1997) definierar hur han ser på vägen mot hegemoni som,

”Hegemonic struggle takes place on a broad front, which includes the institution of civil society (education, trade unions, family), with possible unevenness between different levels and domains”(Fairclough 197:92).

Makteliten kan inte få fullständig kontroll eftersom det finns hål och sprickor i diskurser som hotar att slå sönder den officiella framtida diskursen och om dessa hål eller sprickor blir för omfattande kan diskursens innehåll komma att förändras fullständigt. Alla diskurser bär på sådana hål och sprickor som riskerar att rasa samman och därför kan makteliten heller aldrig drömma om att en total ideologisk hegemoni kan uppfyllas (Winther-Jørgensen, Phillips 2007:80).

Inom diskursanalyser tolkas den sociala konstruktionen av ”vi” och ”de” precis som Simone de Beauvoirs tanke om skapandet av ”den andre” i sociala relationer.

Detta är den teoretiska grund som återfinns inom diskursanalysens olika genrer. Det är alltså vilka ”vi” identifierar oss med och känner en lojalitet till

¹⁰ För en mer omfattande framställning av Antonio Gramscis, Hegemonteori, se Alexandra Franzens, ”Maktens ideologi”, uppsats framlagd statsvetenskapliga institutionen, 2006.

respektive vilka ”de andra” är som inte förtjänar vår lojalitet som är intressant att åskådliggöra i en kritisk diskursanalys.

¹¹ Citat av Fairclough, 1997 i ”Diskursanalys som teori och metod”, 2007. sid 79

4 Metod

Att analysera något är en i allmän betydelse att identifiera och undersöka komponenter¹². Metodlärnan ger råd och instruktioner om hur empiri ska samlas in, behandlas och analyseras. Den norska sociologen Vilhelm Auberts¹³ har en passande beskrivning på vad en metodanvändning är för något:

”En metod är ett tillvägagångssätt, ett hjälpmedel man använder för att lösa problem och komma fram till ny kunskap. Alla hjälpmedel, vilka som helst, som fyller den funktionen, hör hemma i metodarsenalen¹⁴.”

Metoden jag använt i denna uppsats för att samla in empirin och på vilket sätt jag analyserat mitt material i min undersökning faller således inom ramen av ovanstående citat.

4.1 Faircloughs analysverktyg

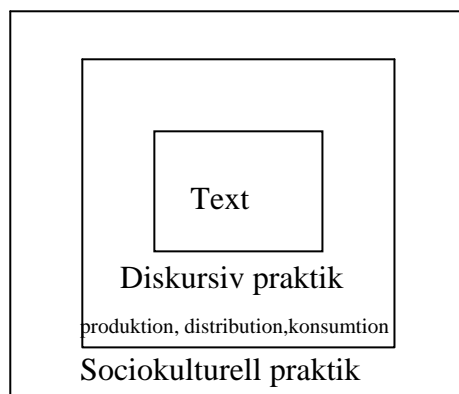
Enligt Fairclough (1997) har diskurs följaktligen tre funktioner: identitetsfunktion, relationell funktion och en ideationell funktion. När den kritiska diskursanalysen sedan ska genomföras ska dessa tre funktioner ses utifrån två dimensioner, den kommunikativa händelsen och diskursordningen (Fairclough 1997:64). Den kommunikativa dimensionen kan sägas vara ett fall av språkbruk, det kan vara till exempel en tidningsartikel. När det gäller den andra dimensionen,

¹² I textanalyser handlar det om att upptäcka och undersöka de olika delarna av en text, olika fenomen som då relaterar till olika textaspekter. ”Textens mening och makt”, 2000 sid. 19.

¹³ Vilhelm Aubert var en inflytelserik norsk sociolog som levde mellan år 1922-1988. ”Nationalencyklopedin”

diskursordningen, kan den uttryckas som summan av de diskurstyper som används inom en social institution eller ett socialt område. Inom dessa diskurstyper ingår då olika diskurser och genrer (Winther-Jørgensen, Phillips, 2007:73).

En genre är ett språkbruk, till exempel en nyhetsgenre, som är i förening med och konstituerar en bestämd social praktik. Exempel på diskursordning kan var mediernas diskursordning och inom varje sådan diskursordning återfinns olika diskursiva praktiker, genom vilka bland annat skrift produceras och konsumeras (Fairclough 1992:63). Alla de fall där språkbruk på ett eller annat sätt används är således en kommunikativ händelse som innefattar tre dimensioner. Alla dessa tre dimensionerna ska dras in i en konkret kritisk diskursanalys av en sådan kommunikativ händelse. Analytikern ska därför titta på 1) textens egenskaper (*text*), 2) de produktions- och konsumtionsprocesser som är sammanhörande med texten (*diskursiv praktik*) 3) den bredare sociala praktik som den kommunikativa händelsen är en del av (*social praktik*). Se fig. 3.1 nedan.

Figur 3.1 Tredimensionella modellen (Fairclough 1997:73).

Fairclough (1997) menar att denna tredimensionella modell ska ses som ett sorts diskurskoncept, en analytisk ram. Denna ram kan då användas vid empirisk forskning om kommunikation och samhälle (Fairclough 1992:72) (Winther-Jørgensen, Phillips 2007: 74-5).

¹⁴Att ge en fullständig översikt över hela det register av hjälpmedel som används för att lösa empiriska problem är en omöjlig uppgift. "Forskningsmetoder i sociologi och statsvetenskap"

Text – Här kartläggs hur diskurserna förverkligas textuellt. Transitivitet och modalitet, som är två viktiga grammatiska element, är två redskap som kan användas när texter analyseras. När transitiviteten analyseras tittar analytikern på huruvida händelser förbinds eller inte, med subjekt och objekt. Kartläggningen av de ideologiska konsekvenserna är för att se de olika framställningsformer de kan ha.

Att analysera modalitet för analytikern innebär att fokus ligger på talarens grad av instämmande i en sats. Vilken modalitet som väljs får således konsekvenser för diskursens konstruktion av sociala relationer och kunskaps- och betydelse-system. Olika diskurser använder olika former av modalitet (Fairclough 1997: 158-ff). Massmedierna lägger ofta fram tolkningar som om de vore fakta, dels genom att använda kategoriska modaliteter och dels genom att använda objektiva modaliteter i stället för de subjektiva, till exempel genom att säga att "den är farlig" i stället för "vi anser att den är farlig". Användningen av kategoriska modaliteter speglar och främjar således mediernas auktoritet (Winther-Jørgensen, Phillips 2007:88) (Fairclough 1997:160).

Diskursiv praktik – Här kartläggs hur texten produceras och konsumeras. Här tittar analytikern konkret på vilka diskurser som textförfattaren bygger sin text på, så kallad interdiskursivitet och på hur texterna intertextuellt bygger på andra texter. Faircloughs (1997) menar att hög interdiskursivitet hänger ihop med förändring medan ringa interdiskursivitet tyder på reproduktion av det bestående (Fairclough 1997:101-ff). De diskursiva praktikerna kan sägas skapa världsbilder, sociala subjekt och relationer och som därmed gynnar vissa bestämda sociala gruppers intressen. Kommunikativa händelser, texter och diskursiva praktiker produceras och formas ideologiskt av maktrelationer och kampen om makt (Winther-Jørgensen, Phillips 2007:86).

Sociokulturell praktik – Här sätter analytikern in texten och den diskursiva praktiken i ett större sammanhang, som den är en del av. Denna kontextualisering

har två infallsvinklar. Syftet är att ur ett vidare perspektiv kunna förklara hur och varför kommersiella medier fungerar som de gör och ifall texterna formats eller formar samhället. Det finns två aspekter av kontextualisering. Den första aspekt som ska kartläggas är vilken relation den diskursiva praktiken och i vilken diskursordning den ingår i. Den andra aspekten är att försöka kartlägga vilka sociala och kulturella relationer och strukturer som sätter ramarna för den diskursiva praktiken (Winther-Jørgensen, Phillips 2007:90).

4.2 Arbetsmetoden för analysen

I arbetsmetoden för analysen har endast vissa delar av Faircloughs tredimensionella modell använts. Denna medvetna avgränsning bygger på att kunna besvara mina underliggande frågor som en röd tråd genom hela analysen. Genom att arbeta på två dimensioner samtidigt är min förhoppning att göra det lättare för mig att endast fokusera på konstruktionen och inte på andra oväsentligheter som kan dyka upp under själva analysarbetet. De underliggande frågor som styr analysen blir därför:

Vilka diskurser bygger tidningsartiklarna på? Vilka är de handlande aktörerna i tidningsartiklarna? Hur beskrivs de av skribenterna? Vilka går att identifiera som agenter (domare) och genom vilka perspektiv beskrivs de? Vem kommer till tals i tidningsartiklarna? Vilka ordval och metaforer används i artiklarna och varför?

5 Presentation av material

5.1 Dagens Nyheter

Dagens Nyheter är Sveriges största morgontidning. De anser sig vara oberoende liberal. Det betyder att de ska verka i en humanistisk upplysningstradition, vilket menas med tolerans, demokrati, rättsäkerhet, mänskliga rättigheter etcetera. De står också fri från partier och organisationer¹⁵. Nedanstående presentation av artiklar är komprimerade sammanfattningar.

5.1.1 Sammanfattning av DN artiklarna före valet

Artiklarna som omfattar denna sammanfattning är 186, 185, 183, 113.

I artikel (186)¹⁶ går det att läsa att både EU och USA fördömer det kenyanska våldet som uppstått till följd av presidentvalet. Det nämns också om konsekvenserna av valet där hundratals människor dödats och tiotusentals blivit hemlösa. Vidare går det att läsa i artikel (185)¹⁷ om hur oppositionspolitikern, som nämns som politisk legend, tycks leda över den sittande presidenten Kibaki i presidentvalet som konstateras genom de opinionsundersökningar som har genomförts. Stödet för oppositionsledaren kan ses som ett missnöje mot Kibakis regering och där många av oppositionens väljare hör till de fattigare delarna av befolkningen. Våldsamheternas ursprung benämns som etniska motsättningar och att detta skulle bero på att politikerna valt att framhäva etniciteten som ytterst

¹⁵ <http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=576>

¹⁶ Dagens Nyheter "EU och USA fördömer Kenyanska valvåld". Publicerad den 22 december 2007

¹⁷ Dagens Nyheter "Politisk legend utmanar i Kenya". Publicerad den 24 december 2007

viktig vid val och att de därigenom stärker sin egen politiska position i förhållande till sin utmanare. I artikel (183)¹⁸ fokuserar skribenten på hur spänningen på valresultatet yttrat sig. Framför allt spekuleras det huruvida det kommer att fifflas med valresultatet eller inte. I slutet av texten överger skribenten spekulationerna och istället informerar om hur Kenyas ekonomi vuxit i genomsnitt fem procent årligen.

Den sista artikeln (113)¹⁹ står det att läsa att landets största folkgrupp är kikuyu och om en ekonomi som är på frammarsch, kan sittande presidenten Mwai Kibaki förlora makten till utmanaren Raila Odinga. Valet gick lugnt tillväga trots att två personer dödats. Det berättas att valsedlar och röstlängder kommit på villovägar och att även utmanaren Raila Odingas namn saknades i rullorna. Ett misstag hävdade presidentsidan. Sabotage menade oppositionskandidaten. Efter klagomål till valkommissionen kunde han till slut lägga sin röst. Stämningen anses god i huvudstaden och folk köar i timmar, lugnt och tålmodigt. Det finns rykten om fusk men det finns valobservatörer från bl.a EU.

Vidare går det att läsa att de flesta röstade efter etnisk tillhörighet. Anna Brandt som är Sveriges valobservatör menar att det inte skiljer sig mellan kandidaternas program, båda lär fortsätta med den framgångsrika politiken. Att de ska fortsätta underlätta för näringslivet och samtidigt satsa på sociala reformen. Brandt hoppas på att fler kvinnor i politiken för det är inte så många representerade idag. I sista stycket ges information kring vilket parti som dominerade den politiska scenen i Kenya innan 2002 och att Kibaki då vann en jordskredsseger.

¹⁸ Dagens Nyheter "Spänd väntan på Kenyas valresultat". Publicerad den 29 december 2007

¹⁹ Dagens Nyheter "Anklagelser om fusk präglar valet i Kenya". Publicerad den 28 januari 2007.

5.1.2 Sammanfattning av artiklarna efter valet

Artiklarna som omfattar denna sammanfattning är 179, 178, 177, 176, 175, 174, 173, 171, 170, 169, 167, 166, 165, 162, 91, 160, 159, 158, 154, 153, 182, 181, 180.

I artikel (182)²⁰ beskriver skribenten att det råder upplopp i hela Kenya och att upploppet är en följd av den sena rösträkningen. I samband med detta utropar oppositionen sig som vinnare. Det berättas också vilken folkgrupp som stödjer oppositionsledaren och vilken som stödjer den sittande presidenten. I nästa artikel som publicerats och som benämns som (181)²¹ ges information om att sittande president utropats till segrare i valet. Oppositionen rasade och talade om valfusk. Regeringen har utlyst undantagstillstånd och ledare från hela världen har uppmanat de båda rivalerna, Raila Odinga och Mwai Kibaki att inleda en dialog med varandra.

Genom artikel (179)²² berättas det om att hundratals människor dödats sedan valet inleddes. De flesta av dem som dödats var kvinnor och barn som hade sökt skydd i en kyrka och ett gäng av motståndare till presidenten hade bränt ner den kyrka som de befann sig i. Skribenten lägger stor vikt på att berätta att det speciellt är kikuyuer som fördrivs och dödas. I en annan artikel (178)²³ redogörs det för den kritik som EU:s valobservatörer riktade mot presidentvalet. Det berättas vidare att presidenten har försökt inleda en dialog med oppositionen men som vägrat detta. Anklagelserna om valfusk är återkommande tema i artiklarna så också i (180)²⁴.

I (177)²⁵ berättas det om alla svenskar som befinner sig i Kenya och att dessa är helt oskadda. UD avråder från att åka till Kenya överhuvudtaget. Hjälporganisationen Röda Korset varnar för humanitär katastrof till följd av våldsamheterna i Kenya (176)²⁶. I artikeln ges information kring hur många olika etniciteter det finns inom Kenya och det dras paralleller till bland annat Rwanda. I

²⁰ Dagens Nyheter "Upplopp i hela landet. Vrede över sen rösträkning i Kenya. Oppositionen utropar sig till vinnare". Publicerad den 30 december 2007.

²¹ Dagens Nyheter "Upplopp efter Kibakis omval". Publicerad den 31 december 2007.

²² Dagens Nyheter "Hundratals döda i Kenya efter ifrågasatt presidentval. Minst trettio personer blev innebrända en kyrka där de sökt skydd mot våldsamheterna". Publicerad den 2 januari 2008.

²³ Dagens Nyheter "Bäckligt lugn i huvudstaden Nairobi". Publicerad den 2 januari 2008.

²⁴ Dagens Nyheter "Fel i Kenya". Publicerad den 2 januari 2008.

²⁵ Dagens Nyheter "UD avråder från resor till Kenya". Publicerad den 3 januari 2008.

²⁶ Dagens Nyheter "Stoppa våldet". Publicerad den 3 januari 2008.

följande artikel (175)²⁷ finns det två svenskar som är hjälparbetare i Kisumu som beskriver hur de hört historier om hur bussar på landsbygden stoppats och alla som var kikuyer hade avrättats. Skribenten i artikel (174)²⁸ jämför våldsamheterna till följd av presidentvalet till andra afrikanska stater som också drabbats av samma fenomen.

Vidare beskriver skribenten hur oppositionen valde skjuta upp sitt protestmöte och att det därmed finns ett rådrum i Kenya. I artikel (173)²⁹ beskrivs ilskan efter en misslyckad medling och som beskrivs som om den håller på att bubbla över. Skribenten anser att den enda lösningen av oroligheterna är om president Kibaki väljer att avgå. I (171)³⁰ beskrivs läget i Kenya som lugnt men att lugnet inte innebär att krisen är löst. Däremot måste det finnas förhandlingsvilja från alla inblandade. Vidare berättas det i artikel (170)³¹ hur kenyanerna räknar de som dött i våldsamheterna. Detta exemplifieras genom hur en Kenyansk tjej citeras och som funnit sin bror död på bårhuset i Kisumu. Hennes bror är endast en av alla som dött i oroligheterna i Kenya.

Protesterna i Kenya har avblåsts av Oppositionsledaren och regeringssidan välkomnar samtidigt nya medlingsförsök från Afrikanska Unionen skrivs det om i artikel (169)³². Genom artikel (167)³³ fås informationen att president Kibaki presenterat en halvfärdig lista på ministrar som ska ingå i regeringen. Fortfarande benämns antalet döda nu vara uppe i över 600. I (166)³⁴ berättas det om hur Afrikanska unionens ordförande träffade president Kibaki i ett försök till medling. I nästa artikel (165)³⁵ berättas det om antalet människor som flytt på grund av valet i Kenya. För dem som tillhör kikuyuerna är det svårt att känna trygghet då ilskan mot presidenten istället riktats mot dem.

²⁷ Dagens Nyheter ”Stark oro för etnisk rensning. Svenska hjälparbetare hörde berättelser om att människor ur folkgruppen kikuyu avrättats”. Publicerad den 3 januari 2008.

²⁸ Dagens Nyheter ”Barbro Hedvall: En paus ger rådrum”. Publicerad den 4 januari 2008.

²⁹ Dagens Nyheter ”Ilskan bubblar i Kenya efter kollapsad medling”. Publicerad den 4 januari 2008.

³⁰ Dagens Nyheter ”Förhandlingsvilja krävs för att lösa konflikten i Kenya”. Publicerad den 5 januari 2008.

³¹ Dagens Nyheter ”Kenya räknar sina döda efter våldsamheterna”. Publicerad den 7 januari 2008.

³² Dagens Nyheter ”Protesterna i Kenya skjuts upp i hopp om medling”. Publicerad 8 januari 2008.

³³ Dagens Nyheter ”Ny regering i Kenya avvisas”. Publicerad den 9 januari 2008.

³⁴ Dagens Nyheter ”AU-medlaren träffade Kibaki”. Publicerad den 10 januari 2008.

³⁵ Dagens Nyheter ”Kvarts miljon på flykt undan våldet i Kenya”. Publicerad den 10 januari 2008.

I artikel (162) beskriver skribenten att det ifrågasatta valet lämnat en splittrad nation efter sig. Vidare berättas det om en kvinna som blivit av med sitt barn i det kaos som uppstod vid den kyrka som brändes ner till grunden. Barnet hade inte påträffats och kvinnan befarade det värsta.

I nästa artikel från Dagens Nyheter (91)³⁶ går det att läsa att försöken att lösa Kenyas kris har misslyckats och att konsekvenserna kan bli allvarliga. Det finns en etnisk nivå av det våld som härjar i Kenya. Upplevda stammotsättningar och tankar går tillbaka till Rwanda. Visserligen är det ingen som tror att det kommer att gå så långt men det anses råda en allvarlig situation i Kenya. Upp till ett hundratal har dödats och tusentals har tvingats fly. Allt detta är en följd av presidentvalet.

Vidare menar skribenten att ingen part är helt oskyldig till läget men president Kibaki var för snabb när han lät utropa sig som president. Sedan berättas det om att antalet röster inte hade stämt och att Odinga tycktes vara i ledning och att det därför var den bilden av valet som genomsyrade oegentligheter. Svaret på detta blev våld. I sista stycket på första sidan berättas det om den ekonomiska tillväxten som skett i landet och att Kenya på många sätt var förebild i grannskapet.

På sista sidan, översta stycket berättas det om hur Kenya varit en bas för humanitära organisationen i närområdet och har dessutom varit en viktig allierad till USA i kampen om terrorismen. Kenya har fått åtskilliga dollar i bistånd av USA och att debatten i USA kräver att det ska införas ekonomiska sanktioner om inte de båda kandidaterna delar makten. Att inför sådana tvångsåtgärder skulle förmodligen innebära att situationen i Kenya skulle bli ännu farligare. Sedan berättas det att Ghanas president, tillika ordförande i Afrikanska Unionen iklätts medlarrollen men misslyckats med sin uppgift. Kenya måste få en hemvävd lösning men det fritar inte omvärlden från ansvar.

I artikel (160)³⁷ ges informationen att Kenyanska regeringen avvisat Annans medlingsförsök. Vidare berättas det om att antalet döda till följd av presidentvalet nu är uppe i 700 personer. Oppositionen i Kenya valdes till talman i det nyöppnade parlamentet med endast fyra rösters majoritet. Talmans post är den tredje viktigaste positionen inom den Kenyanska politiken. Vidare berättas det i

³⁶ Dagens Nyheter ”*Kenyas tragedi*”. Publicerad den 12 januari 2008.

artikel (158)³⁸ att det skjutits ihjäl ytterligare fler demonstranter och samtidigt säger Odinga att protesterna ska fortskrida i de dagar som varit planerat trots att polisen förbjudit demonstrationerna. Artikel (154)³⁹ talas det om att protesterna tagit slut och hur bland annat Sverige och åtta andra regeringar protesterar mot polisens brutalitet. I sista artikeln (153)⁴⁰ förtäljer skribenten att protesterna mot presidenten fortsätter samt att en viss kritik mot att oppositionen använt sig av slagord under valrörelsen bidragit till att de etniska grupperna ställts emot varandra.

5.2 Göteborgs Posten

Göteborgs-Posten är Väst-Sveriges största morgontidning. Informationen på deras hemsida skvallrade om att de är oberoende liberal⁴¹.

5.3.1 Sammanfattning av artiklarna före valet

I denna sammanfattning ingår artiklarna 156, 115

I artikel (156)⁴² fås informationen av att spänningen ökade i Kenya eftersom valresultaten inte ännu blivit klara. Det såg ut som om Odinga skulle vinna över sittande presidenten. Det konstaterades vidare att valrörelsen varit våldsam med många dödsoffer.

Artikeln (115) inleds med att berätta att EU och USA fördömer våldet där tusentals dödade och tiotusentals blivit hemlösa i anknytning till valet veckan därpå. I ett uttalande från USA: s ambassad i Nairobi kritiserar våldet mot kvinnliga kandidater. EU: s valobservatör sade att våldsamheterna i valrörelsen är djupt oroande. Det finns inget utrymme för sådan i ett demokratiskt val menar valobservatören.

³⁷ Dagens Nyheter *Kenya avvisar medlingsförsök av Annan*". Publicerad den 15 januari 2008

³⁸ Dagens Nyheter *"Demonstranter sköts till döds i Kenya"*. Publicerad den 17 januari 2008.

³⁹ Dagens Nyheter *"Svensk protest mot brutal Kenyapolis"*. Publicerad den 19 januari 2008.

⁴⁰ Dagens Nyheter *"Minst åtta döda i nya oroligheter"*. Publicerad den 20 januari 2008.

⁴¹ <http://www.gp.se/gp/jsp/Crosslink.jsp?d=721>

Valet i Kenya förutspås bli jämnt och att det är jämnheten som tyder på att det trots allt finns ett äkta inslag av demokrati. Det berättas fakta kring opinionsmätningarna och att det är Odinga som har övertaget. De senaste kenyanska valen har blodiga motsättningar mellan etniska grupper flammats upp och konflikterna beskrivs som oenighet om jordrättigheter. Politiska bedömare menar att dessa motsättningar underblåses av politiska ledare för att samla sina skräckslagna väljare bakom sig. Vidare går det att läsa att det senaste året i ett av områdena i Kenya har kantats av markkonflikter och att över 300 dött men att våldet har skärpts. Kenyas rikspolischef kommer till tals sist i artikeln och där menar han att alla som riktar våldshandlingar mot någon etnisk grupp eller andra folkgrupper med fördrivning kommer de att snabbt ta itu med denna.

5.3.2 Sammanfattningar av artiklarna efter valet

I denna sammanfattning ingår artiklarna 150, 147, 149, 145, 144, 143, 141, 140, 138, 135, 134, 133, 131, 129, 128, 127, 78, 120.

I artikel (150)⁴³ berättas det om att sittande president utropade sig till vinnare i valet och där oppositionen svarade med att hävda att det skett fusk i samband med valet. Valobservatörerna från EU ifrågasatte även resultatet. Vidare berättas det om i artikel (147)⁴⁴ hur många dödsoffer som fått sätta livet till i samband med presidentvalet samt också att det är hundra tusen människor som är på flykt. Det berättas om att Kibaki är från den etniska gruppen Kikuyu och att Odinga tillhör luo. I västra Kenya flyr många människor sina hem eftersom det finns beväpnade grupper som härjar runt och bränner ner hus, mördar och plundrar.

Artikel (149)⁴⁵ lägger skribenten fokus på att hävda att till och med en av Afrikas stabilaste demokratier har hamnat i våldsamerhet med etniska förtecken. Det påtalas också om att det är många som dödas och att de flesta av dessa människor faktiskt dött av polisskott. Det pratas om hur presidenten försökt få till en dialog med oppositionen men de har inte velat lyssna på honom. I artikel

⁴² Göteborgs Posten "Spänd väntan efter val i Kenya". Publicerad den 29 januari 2008.

⁴³ Göteborgs Posten "Upplopp i Kenya sedan Kibaki omvalts". Publicerad den 31 december 2007.

⁴⁴ Göteborgs Posten "300 dödsoffer efter valet i Kenya". Publicerad den 3 januari 2008.

⁴⁵ Göteborgs Posten "Tiotusentals flyr våldsamerhet efter valet i Kenya". Publicerad den 2 januari 2008.

(145)⁴⁶ åskådliggörs hur ett göteborgspar som befinner sig i Kenya får hjälp att ta sig hem med hjälp av polisen. Vidare lägger skribenten fokus på att berätta att det inte enbart är kikiuyufolk som är utsatta utan även att indierna utsätts för våld.

I artikel (144)⁴⁷ ges information kring hur många som dödats och som är på flykt i Kenya efter det kontroversiella presidentvalet. Vidare tänker Odinga utropa sig själv till folkets president. Carl Bildt är oroad över läget i Kenya (143)⁴⁸ och han håller med om förslaget att en internationell prövning av rösträkningen borde testas. Att president Kibaki borde avgå är det som nämns i artikel (141)⁴⁹ och att han vann valet genom fusk. Fortsättningen i texten berör Afrikas historia och där kolonialism ägnas en central del åt. Vidare pratar skribenten om att politiska val inte enbart har att göra med politik utan också vilket folkslag som kommer få makten diskuteras flitigt. Genom att Odinga avblåste den planerade demonstrationen kunde ytterligare kravaller undvikas och att krisen därmed kunde vara över beskrivs i artikel (140)⁵⁰. Återkommande information till bakgrunden till oroligheterna presenteras och tar upp mer än halva artikeln. Skribenten berättar hur bland annat kyrkor satts i brand.

I artikel (138)⁵¹ beskrivs det hur medlingen fortskrider och att det på ytan är relativt lugnt i Kenyas huvudstad Nairobi. Kenyanerna är förväntansfulla efter det att presidenten uttalat sig att de mycket väl kunde tänka sig ett nyval bara man följer gällande författning. Genom artikel (135) får USA komma till tals då de uppmanar de två ledarna i Kenya att försonas. Det framkommer också att Kenya är en av USA:s antiterror partner och att de mottagit militärfordon för att kunna bekämpa terrorismen. Fortfarande återkommer temat om valfusk så även i denna artikel. I nästa artikel (134)⁵² fruktar invånarna att nya kravaller är att vänta. Skribenten väljer att beskriva hur ett bårhus är överfullt med döda och hur många skottskadade som blivit skjutna av militären som nu finns på akutmottagningen. Etnisk förföljelse är ett upprepat ämne genom artikeln.

⁴⁶ Göteborgs Posten ”*Göteborgspar fick polishjälp att lämna Kenya*”. Publicerad den 3 januari 2008.

⁴⁷ Göteborgs Posten ”*Hundra tusen människor på flykt i Kenya*”. Publicerad den 3 januari 2008.

⁴⁸ Göteborgs Posten ”*Bildt oroad*”. Publicerad den 3 januari 2008.

⁴⁹ Göteborgs Posten ”*Nyval kan rädda Kenya*”. Publicerad den 4 januari 2008.

⁵⁰ Göteborgs Posten ”*Demonstrationer skjuts upp*”. Publicerad den 4 januari 2008.

⁵¹ Göteborgs Posten ”*Desmond Tutu skapar hopp i Kenya*”. Publicerad den 5 januari 2008.

⁵² Göteborgs Posten ”*Etnisk förföljelse splittrar Kenyas familjer*”. Publicerad den 8 januari 2008.

Medlingsförsöken fortsätter i Kenya och det påstås av en människorättsaktivist att en kriminell liga har anlitats av sittande regering för att skydda de egna anhängarna (131)⁵³. Oppositionen uppmanade omvärlden att införa sanktioner mot Kenya och att befolkningen ska massdemonstrera. Det beskrivs också hur många som nu satt livet till i denna valprocess och att medlingsförsöken återigen misslyckats (129)⁵⁴. I artikel (128)⁵⁵ uppmanar Human Right Watch att polisen inte ska skjuta på demonstranterna och hävdar demokratiska rättigheter. Vidare beskriver skribenten hur många som dödats i oroligheterna till följd av presidentvalet och att det finns över en kvarts miljon människor som är på flykt våldet i Kenya. En svensk student i Nairobi berättar om hur oroligheterna påverkat hennes vardag och att hon är medveten om laddningen mellan de två grupper som stödjer dels den sittande presidenten som oppositionen.

Denna artikel (78) inleder med att berätta att minst två människor har dödats i de våldsamma protesterna. Oppositionen har utlyst tredagars massdemonstrationer mot Kibakis statskupp. Sedan redogörs hur demonstranter hindrades från att nå sina mål av militären. Därefter berättas det att demonstrationerna måste genomföras för demokratins skull. Nu återgår artikeln till att behandla fakta, att det nu är 700 som dött och en kvarts miljon blivit hemlösa. Det berättas att i ett av slumområdena har fler hundra människor tvingats slå läger på en lerplätt. De är rädda och genomblöta. De vädjar om att kandidaterna ska komma överens och sluta med demonstrationerna.

Vidare berättas det att det är i slumområdena som stödet för oppositionen finns. Fast också i slummen börjar nu många tröttna och ber om fred samtidigt som de börjar förbereda demonstrationen. I sista artikeln (120) anser EU-parlamentet att EU-biståndet ska frysas till Kenya och att genom denna aktion visar att man faktiskt inte enbart ordar utan handlar. Nya oroligheter har blossat

⁵³ Göteborgs Posten ”*Brutal liga påstås ha anlitats i Kenya*”. Publicerad den 10 januari 2008.

⁵⁴ Göteborgs Posten ”*Hårdare ton mot regeringen i Kenya*”. Publicerad den 12 januari 2008.

⁵⁵ Göteborgs Posten ”*Kenyas regering uppmanas tillåta demonstrationer*”. Publicerad den 14 januari 2008.

upp i slumområden och i de västra delarna av Kenya och skribenten berättar om antalet döda till följd av presidentvalet.

6 Analys och resultat

6.1 Vilka diskurser bygger artiklarna på?

Texterna i de utvalda tidningsartiklarna har analyserats genom att undersöka vilka artikuleringar som är mest framträdande av dem alla och de är, **"Valet"**, **"kampanjerna"**, **"president"**, **"regeringspartiet"**, **"politiken"**, **"valfusk"**, **"oppositionen"**, **"självständigheten"**, **"sympatier"**, **"korrupsionsträsket"**, **"statskupp"**, **"demokrati"**, **"diplomatisk"**, **"makten"**, **"parti"**, **politiskt ledarskap"**, **"författningsreformer"**, **"statsvetaren"**, **"diplomatisk"**, **"korrupsion"** för att nämna några. Detta språkbruk får betydelsen av att det är byråkratiskt, stelt och formellt sätt att skildra oroligheterna i Kenya. Skribenterna gör att artiklarna framträder mer som en generell politisk information. Den politiska diskursen skapar, upprätthåller och förstärker därmed makt. Genom denna tolkning kan en viss hård genre bli synlig. Denna hårda och seriösa genre medverkar till att det endast erbjuds en exkludering där samhällsfrågor formuleras. Med andra ord urskiljs en konservativ och gammeldags inställning till samhället.

Vidare i undersökningen gick det också att finna följande artikuleringar i artiklarna men inte lika framträdande som de politiska. Desto mer är detta språkbruk mer utpekande och i viss mån också stötande mot speciellt utpekade grupperingar: **"Kenyas fattiga"**, **"folkgrupp"**, **"gruppen luo"**, **"stam"**, **"minoriteter"**, **"folkslag"**, **"folkgruppen kikuyu"**, **"etniska grupper"**, **"kambafolket"**, **"flyktingar"**, **"utlänningar"**, **"ekonomisk elit"**, **"etnisk tillhörighet"**. Den framträdande diskursen går därmed att identifiera som etnisk då varje ord innehåller en värdering av huruvida det handlar om klass eller/och religion.

Den sista diskursen som går att utläsa från de olika artikuleringarna i artiklarna är konfliktdiskursen. Genom benämningarna, **"upplopp"**, **"kravaller"**, **"våldet"**,

”sammandrabbningarna”, ”etniska motsättningar”, blodbad”, ”akuta krisen”, ”situationen”, ”protesterna”, ”systematiska utrotningsförsök”, ”spänningar”, ”strid”, ”krisen”, splittring”, ”flykten”, massprotester”, ”gerillakrig”, ”blodiga sammandrabbningar”, ”etnisk konflikt”, ”säkerhetssituationen”, ”inbördeskrig”, ”oroligheterna”, ”fördrivning” och ”markkonflikter” uppfattas detta språkbruk som ytterst negativt, hårt och samtidigt mycket skräckinjagande.

6.3 Vilka är de handlande aktörerna i artiklarna och hur beskrivs de av skribenterna? Vilka går att identifiera som agenter och genom vilka perspektiv beskrivs de?

I vissa av artiklarna som ingår i min undersökning går det att identifiera de handlande aktörerna som oppositionen, demonstranter, luofolket, och oppositionsledaren. Dessa representerar de som bryter mot normen och gör uppror och därmed kan sägas agera med motmakt mot dem som redan innehar den formella makten i Kenya. Genom detta resonemang går det därför att länka agenter till aktören. I detta fall går det att identifiera agenterna som en sorts domare och i detta fall är dessa: polisen, regeringen, militären och i viss mån även journalister. Genom bland annat polisens och militärens förmåga till motvåld kan hela detta resonemang om aktörer och agenter sägas bygga på hierarki och disciplin. Beroende på ur vilket perspektiv det här med aktörer och agenter ses utifrån så går det därför att se andra handlande aktörer också. De är då identifierade som: presidenten, regeringen och Kibaki. Agenterna som går att länka till aktören i detta fall blir då, sedd utifrån hierarkiskt och disciplinärt perspektiv, EU, USA och FN. I detta fall bryter aktören internationell lagstiftning genom att inte kunna försörja säkerheten för sin befolkning och därmed förlorar också staten Kenya sin legitimitet. Agenterna i detta fall kan då med motmakt införa sanktioner mot aktören.

I vissa andra fall går det inte att förbinda aktörer med några agenter och därmed använder sig skribenterna av passiv form. Användandet av passiv form

innebär att vikt har lagts vid effekterna av oroligheterna i Kenya och därmed har skribenterna helt bortsett från de handlingar och processer som ledde fram till oroligheterna, ”*Ögonvittne berättar om hur bår efter bår med skottskadade rullade in på sjukhuset*”(78)⁵⁶ samt ”*Vi har sett en upptrappning av våldet och detta våld är ju i all väsentligt etniskt motiverat*”(143)⁵⁷. Kohesionen i texterna i artiklarna är av både berättande som argumenterande karaktär men där den retoriska stilen över lag är berättande ”*Minst två personer dödades*” (78)⁵⁸ och ”*EU och USA fördömde igår det våld som präglar valrörelsen i Kenya*” (186)⁵⁹

6.4 Hur beskrivs aktörerna av skribenterna?

I artikel (185)⁶⁰ beskrivs oppositionsledaren som en politisk legend och i (183)⁶¹ som en affärsman och en förändringarnas man. I (113)⁶² benämns Odinga som utmanaren och eldfängde samt som politisk fånge. Genom att beskriva oppositionsledaren med dessa ord ges en bild av att skribenten på något sätt tagit oppositionens parti. I detta fall råder ingen objektivitet eftersom skribenten valt att exkludera presidenten, regeringssidan från liknande benämningar. I andra artiklar benämns presidenten som en som vann genom valfusk (141)⁶³ och i en annan artikel en som stal sig till segern (158)⁶⁴. Att skribenterna väljer att benämna presidenten på det sätt som de gör framstår han därför som en tjuv. I artikel (181)⁶⁵ hävdar skribenten att presidenten var alldeles för snabb att utse sig som vinnare i valet och därigenom ter sig han som att inte vara den rättmätiga

⁵⁶ Citat Göteborgs Posten. ”Nya blodiga proteser i Kenya”, publicerad den 17 januari 2008

⁵⁷ Citat Göteborgs Posten ”Bildt oroad”. Publicerad den 3 januari 2008.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Citat Dagens Nyheter ”EU och USA fördömer Kenyanska valvåld”. Publicerad den 22 december 2007

⁶⁰ Dagens Nyheter ”Politisk legend utmanar i Kenya”. Publicerad den 24 december 2007.

⁶¹ Dagens Nyheter ”Spänd väntan på Kenyas valresultat”. Publicerad den 29 december 2007.

⁶² Dagens Nyheter ”Anklagelser om fusk präglar valet i Kenya”. Publicerad den 28 december 2007.

⁶³ Göteborgs Posten ”Nyval kan rädda Kenya”. Publicerad den 4 januari 2008.

⁶⁴ Dagens Nyheter ”Demonstranter sköts till döds i Kenya”. Publicerad den 17 januari 2008.

⁶⁵ Dagens Nyheter ”Upplopp efter Kibakis omval”. Publicerad den 31 december 2007.

vinnaren i valet. Hade presidenten däremot haft tålamod och låtit rösträkningen genomföras på rätt sätt så hade det visat sig att han varit förloraren får man som läsare då uppfattningen av.

6.5 Vilka kommer till tals i tidningsartiklarna?

De som kommer till tals i artiklarna är en manlig chef för valobservatorerna från EU, en svensk kvinnlig valobservatör, två manliga kenyanska ungdomar, en professor i afrikansim, Kibaki, Raila Odinga, en kvinna vars namn är Anne, och Kenyas rikspolischef och en lokal polischef. De flesta är Kenyaner som kommer till tals. Genom dessa tal kan det urskiljas hur det mellan de kenyanska talarna råder en viss skymtande av klassindelning. Av alla dem som kommer till tals så är det endast de två killar som bor i slummen som inte nämns med någon titel. Resterande, även de två som benämns som svenskar, har sin titel med i sammanhanget. Genom detta resonemang blir det därför de två kenyanska manliga ungdomarna som nämns utan titel, som blir som representanter för ett geografiskt och ett kulturellt ursprung. Deras prestationer blir då bedömda i relation till det tänkta "Andra". Symbolismen i detta fall representerar då klass och ras vilket leder till att texten intertextuellt väldigt väl hänger ihop med historien i själva artikeln (Berkowitz 1997:450).

Skribenterna försöker spegla de två olika sidorna i valet genom att å ena sidan låta valobservatören säga en mening om valet och å andra sidan den lokale polischefen [...]” *att de våldsamma inslagen i valrörelsen är djupt oroande (115)*⁶⁶” och å andra sidan [...]” *hotar andra folkgrupper med fördrivning, med motiveringen att de röstat på ett annat parti eller någon annan kandidat, den kommer vi snabbt ta itu med (115)*⁶⁷” Ena sidan pratar därmed om viljan att stävja våldet medan andra sidan vilja av att främja våld. Skribentens motiv till att välja att spegla två olika synvinklar på inställningen till våld är att försöka framstå

⁶⁶Citat Göteborgs Posten, "Våld präglar valet i Kenya", publicerad den 22 december 2007.

⁶⁷Ibid

som objektiv i sin skildring av oroligheterna. Men det föreligger också viss kosmetisk försköning eftersom texten inte handlar så mycket om valobservatören utan fokus ligger egentligen istället på polischefen. Att författarna valt att lägga fokus på den lokala polischefen gör att tidningen därigenom vill framstå som mångkulturell. Effekten blir istället att texterna tolkas som om att rätten av att använda våld är befogat bara den bakomliggande orsaken är rätt och att våldet därigenom anses legitimt eftersom det är en myndighetsperson som uttalar sig. Detta innebär att Kenya som stat framstår som konfliktbenägen och odemokratisk och att det är ”de andra” som bär skulden för det uppkomna våldet i landet. Författarens formulering bidrar till ett stereotypiskt synsätt på konflikter och där ”vi” och ”de” framstår tydligt.

Genom att de olika skribenterna till artiklarna väljer att skildrar de olika sidor av oroligheterna genom viss objektivitet och en viss balans att i vissa texter låter läsaren förstå oppositionens problematiska situation för att sedan i en annan text skildra en familjs oro över sin säkerhet. Genom att låta både oppositionen och familjen falla in under ”offer” vill författarna på detta sätt visa sin neutrala inställning till valet i Kenya. Samtidigt tolkas texterna som om alla som nämns i texten är oskyldiga till oroligheterna och att det är ”de andra” som är skyldiga.

6.6 Vilka ordval och metaforer används i tidningsartiklarna och varför?

När det gäller att analysera de formuleringarna som författarna valt att göra texterna har ambitionen varit att försöka identifiera deras bakomliggande val av formuleringarna. ”*Centrala Nairobi sveddes av tårgasmoln*” och ”*I kåkstaden Mahare i Nairobi har flera hundra människor tvingats slå läger på en lerplätt efter att ha jagats bort från sina hem*” (78)⁶⁸. Här vill skribenten förstärka oroligheterna genom att lägga fokus på effekterna. Att använda ordet ”sveddes” ger en bild av ett fullständigt kaotiskt Nairobi där alla invånarna i hela staden drabbats av tårgasen. Oroligheterna förstoras med automatik upp och där

⁶⁸ Citat Göteborgs Posten ”Nya blodiga protester i Kenya”, publicerad 17 januari 2008

konsekvensen av dessa oroligheter får en framträdande roll i texten. Alla invånare anses som offer och där ingen ställs till svars för handlingarna. Likaså när författaren använder ordet ”**lerplätt**” så förstärks samtidigt därmed både antalet drabbade och konsekvensen av oroligheterna.

En annan skribent har genom att i sin artikel valt att skriva ”*Förutom mer än 700 människor som dött till följd av oroligheterna, beräknas mer än en kvarts miljon ha fördrivits på flykt från sina hem på grund av krisen*”(128)⁶⁹. Genom att författaren väljer att nämna antalet människor med ”*en kvarts miljon*” uppfattas det som om de drabbade är många fler än om siffran 250 000 hade nämnts. I satsen väljer dessutom även författaren att moderera sitt påstående genom att ge uttryck för intonation genom en så kallad heges, i detta fall av ordvalet ”*kanske*”. Genom att använda ordet ”kanske” i kombination av ”*glädjande nyhet*” i samma mening, ger författaren därför uttryck för låg affinitet av medlingsförsöken i Kenya.

En annan författare har i sin text valt följande ord i sin sats, ”*Det är en gammal sanning att valfusk, eller redan anklagelser om sådant, är ett **recept** för oroligheter*”. Valet av detta ord får hela meningen att förlora trovärdighet därför att känslan av att det är ett eget påhittat recept blir mer framträdande då det förekommer i en mening med antaganden såsom ”*Det är en gammal sanning*[...]”. Dessutom framställs ”valfusk” i sig som en vanlig förekommande företeelse och därmed framstår de länder som valfusk ägt rum i som mindre värda i jämförelse med andra. Därmed skyntas också skuldfrågan genom denna konstruktion av en mening eftersom det då framstår som allmänt vedertaget att valfusk alltid leder till oroligheter. Det återges ingen direkt källhänvisning som styrker författarens ”sanning” i dennes resonemang.

Ett annat exempel av ordval som få hela innebörden i en mening att ändra karaktär är, ”*Men liksom i de senaste Kenyanska valen, sedan flerpartisystem återinfördes 1991, har blodiga motsättningar mellan etniska grupper **flammat upp***”(115)⁷⁰. Genom att skribenten i denna mening valt att använda ordet ”flammat” upp, framstår det som om oroligheterna i Kenya bara precis uppstått

⁶⁹ Citat Göteborgs Posten ”*Kenyas regering uppmanas tillåta demonstrationer*”. Publicerad den 14 januari 2008.

⁷⁰ Citat Göteborgs Posten ”*Våld präglar valet i Kenya*”. Publicerad den 22 december 2007.

och att de uppstått helt av sig själv och utan att någon vidare förklaring ges av de bakomliggande orsakerna. Samtidigt insinuerar författaren också att oroligheterna i de senaste valen i Kenya endast berott på etnicitet.

I en annan av de utvalda artiklarna går det att läsa följande, ”*Det blir en rysare, en strid ända till målnöret, sade Sören Enochson, en av EU:s valobservatörer på plats i västra Kenya (147)*”⁷¹. Skribentens text förmedlar härigenom att oroligheterna är en tävling, en tävling som är spännande och som ses fram emot att beskådas. Att det förväntas en strid är därmed helt i sin ordning och att detta uttalande dessutom gjorts av en representant från EU förstärker därmed legitimiteten av konfliktbeteendet, hela vägen fram tills att en vinnare har utsetts.

Genom att skribenten väljer att använda följande metafor i sin artikel, ”*Våldsamteterna har till viss del sitt ursprung i etniska motsättningar som kenyanska politiker traditionellt **trummat upp** i syfte att stärka sin egen politiska bas*”(185)⁷² förstärks resonemanget kring de etniska motsättningar eftersom **trummat upp** låter som om det är infödingar som dansar krigsdans.

⁷¹ Citat Göteborgs Posten ”300 dödsoffer efter valet i Kenya”. Publicerad den 3 januari 2008.

⁷² Citat Dagens Nyheter ”Politisk legend utmanar i Kenya”. Publicerad den 24 december 2007.

7. Slutdiskussion

7.1 Vad är det för drivkrafter som får medierna att konstruera sin verklighet av ett politiskt fenomen?

För att en journalistisk historiska ska vara värd att berättas måste den innehålla vissa ingredienser som gör det lättare för läsaren att relatera till. Det kan handla om den dramatik som förmedlas kan kopplas till särskilda personer, att dessa personer har vissa egenskaper och att de existerar en klar konflikt mellan dessa personer. I icke- demokratiska stater finns vanligen starka politiska ledare som kan fungera väl i en medierad bild av en politisk konflikt. En förutsättning för att kunna beskriva den dramatiska konflikten på ett personligt sätt är att personerna har tilldelats olika roller i dramat och olika uppsättningar personliga egenskaper – exempelvis att den goda viljan står mot illasinet eller demokratin mot terrorn (Berkowitz 1997:63).

Tills stor del är konflikter därför intressanta för medierna att skildra eftersom de uppfyller de flesta av de grundläggande kraven på händelser med mycket stort nyhetsvärde. Bedömningar av vilket nyhetsvärde konflikter har handlar mer om att alla medier idag måste producera en journalistik som i någon mening är lönsam eller säljande. Det innebär att förmedla nyheter som medieföretagen själva bedömer att deras läsare har ett stort intresse av. All journalistik utsätts för en sådan marknadsmässig prövning idag (Nord et al 2005:38).

Genom texterna förmedlas således inte de bakomliggande orsakerna till oroligheterna i Kenya utan fokus har istället lagts på att belysa effekterna av oroligheterna. Genom detta resonemang går det därför att konstatera att dessa utvalda texter som ingår i min undersökning formar samhället och inte tvärtom. Därför går det därmed att konstatera att den drivkraft som får medierna att konstruera sin verklighet av ett politiskt fenomen vara den ekonomiska.

7.2 Ur vilka perspektiv beskriver medierna oroligheterna i Kenya till följd av presidentvalet?

Den interdiskursiva blandningen av de tre olika identifierade diskurserna; politiska, etniska och konflikt tyder på att de undersökta artiklarna beskriver oroligheterna ur perspektiven makt och kultur. Dessa två olika diskursordningar kan sägas representerar varsin sida, där den ena sidan tilldelats rollen som den som är aktiv och den andra sidan har tilldelats rollen som mer passiv. Relationen mellan dessa diskursordningar kan därmed uttryckas som vinnare mot förlorare, eller det goda mot det onda. Utifrån identifierade diskurser kan jag härmed konstatera att interdiskursiviteten är låg, vilket menas med att den diskursiva praktikern är konventionell. Detta betyder att drivkraften i upprätthållandet av maktens diskursordning och kulturens diskursordning därmed befäster den härskande sociala ordningens maktförhållandena.

Vissa av författarna har dessutom förstorat upp och försökt få nyhetsvärdet av oroligheterna i Kenya till att handla om etnicitet, vilket speglar mediernas marknadsprövning väldigt tydligt. Genom denna marknadsprövning går det därför att genomskåda medierna som en sorts maktelit där deras ideologiska tankar som ska accepteras och som då ska anses vara en del av det sunda förnuftet.

7.3 Skiljer sig konstruktionen åt mellan Dagens Nyheter och Göteborgs Posten beskrivning av verkligheten?

Genom att utifrån kodningsschemat analysera om det finns någon skillnad i tidningarna emellan går det att utläsa att Göteborgs Posten använder sig av ett betydligt större antal ord som direkt är kopplade till politiken jämfört med Dagens Nyheter. Dessutom så är antalet Göteborgs Postens artiklar färre än Dagens Nyheter vilket då genast får ännu större inverkan på resultatet. När det gäller den etniska diskursen så är det ungefär samma typ av språkbruk som använts men Dagens Nyheter utmärker sig än mer genom att använda sig av flera ord som direkt är av en diskriminerande sort såsom till exempel kikuyustammen, klanstyre

och kambafolket. När det gäller huruvida vilket språkbruk som Göteborgs Posten brukar i beskrivningen av konfliktdiskursen så skiljer det sig åt i vad som Dagens Nyheter väljer att använda sig av. I Göteborgs Posten beskrivs händelsen i Kenya med fler benämningar och ganska neutrala men ändå med viss styrka såsom, våldsamheter, kravallerna, inbördeskriget, etniska motsättningar medan det i Dagens Nyheter är mer stötande såsom, systematiska utrotningsförsöken, massmorden och blodbad.

Båda tidningarna väljer att beskriva aktörerna lite olika. Göteborgs Posten väljer att lägga fokus på att presidenten är en tjuv som stulit till sig segern och där oppositionen framställs som offer. I Dagens Nyheter framställs också presidenten som en som stal sig till segern men i dessa artiklar framställs inte oppositionen som offer utan mer som den rättfärdige vinnaren. Genom detta går det därför att anta att Dagens Nyheter har tagit ställning för oppositionen, de har valt sida. Göteborgs Posten å andra sidan försöker få konstruktionen av oroligheterna i Kenya att framstå genom att söka medlidande. De som tillåts komma till tals i artiklarna är i Dagens Nyheter mer de personer som kan knytas till politiken på olika nivåer i världen på ett eller annat sätt medan det i Göteborgs Posten istället är kenyaner som får den framträdande rollen som offer, de som är direkt utsatta för oroligheterna i Kenya.

Mellan tidningarna råder det också stor skillnad i vilken typ av ord som väljs i artiklarna. I dagens Nyheter går det att konstatera att skribenterna beskriver oroligheterna i Kenya med ord som förstärker det brottsliga perspektivet i större utsträckning än vad Göteborgs Posten gör. Dessutom väljer Göteborgs Posten att fokusera sig på att trissa upp oroligheterna genom att använda ord som beskriver effekterna på ett häpnadsväckande sätt. Båda tidningarna väljer att nyttja metaforer för att beskriva oroligheterna på ett mer bildligt sätt. Skillnaden mellan de båda tidningarna är att Göteborgs Posten använder metaforer för att beskriva oroligheterna på ett mer våldsamt sätt. Där det bildliga sättet handlar om blod, död och att våldet förväntas bli än värre. Det går därför att konstatera att tidningarna har olika konstruktioner av oroligheterna. Göteborgs Postens har en konstruktion som bygger på makt medan Dagens Nyheternas konstruktion bygger på kultur.

Sammanfattningsvis kan mediernas konstruktion av den politiska händelse som skedde i Kenya vid presidentvalet sägas avspegla en något snedvriden bild av

verkligheten, där tidningarnas lönsamhet är viktigare än att medierapporteringen överensstämmer med rådande politisk verklighet.

7.4 Vidare forskning

Utifrån mina konklusioner i denna uppsats skulle det därför vara intressant att göra undersökningen en gång till genom att även analysera texterna utifrån ett genusperspektiv. Skiljer sig män och kvinnor sig åt i sitt sätt att utöva dold maktutövning och i så fall vad är det som skiljer dem åt? Vilka ordval och val av metaforer präglar deras texter? Detta är frågeställningar som jag finner intressanta att få besvarade för att se om det går att slå hål på myten om att det är män som regerar i politiska sammanhang.

Referenser

- Berkowitz, Dan, 1997. "*Social Meaning of News*". Sage. London
- Bergström, Göran. Boréus, Kristina. 2000. *Textens makt och mening*". Studentlitteratur. Lund.
- Börjesson, Mats. 2003. "*Diskurser och konstruktioner*". Studentlitteratur. Lund.
- Fairlough, Norman. 1992. "*Discourse and Social Change*". Polity, cop. Cambridge.
- Franzén, Alexandra. "*Maktens ideologi*". Framlagd vid Statsvetenskapliga institutionen, Lunds univeristet. 2006.
- Halvorsen, Knut. 1992. "*Samhällsvetenskaplig metod*". Studentlitteratur. Lund.
- Hellevik, Ottar; övers. av Monica Johansson. "*Forskningsmetoder i sociologi och statsvetenskap*". Natur och kultur. Stockholm.
- Howarth, David. 2007. "*Diskurs*". Liber. Malmö
- Jørgensen- Winther, Marianne. Phillips, Louise. 2007. "*Diskursanalys som teori och metod*". Upplaga 9. Studentlitteratur. Lund
- Lindholm- Schultz, Helena. 2002. "*Krig i vår tid*". Studentlitteratur. Lund.
- Nord, Lars. Strömbeck, Jesper. 2005. "*Hot på agendan*". Edita. Västerås.
- Sjöberg, Stefan. "*Löntagarfrågan – En hegemonisk vändpunkt*". Framlagd vid Sociologiska institutionen, Uppsala universitet. 2003.
- SOU 2006:21. *Mediernas vi och dom- Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*".
- Thompson, B, John. 1995. *The Media And Modernity*". TJ Press Ltd. Padstow, Cornwall.

Tidningsartiklar

Dagens Nyheter ”*EU och USA fördömer Kenyanska valvåld*”. Publicerad den 22 december 2007.

Dagens Nyheter ”*Politisk legend utmanar i Kenya*”. Publicerad den 24 december 2007.

Dagens Nyheter ”*Anklagelser om fusk präglar valet i Kenya*”. Publicerad den 28 december 2007.

Dagens Nyheter ”*Spänd väntan på Kenyas valresultat*”. Publicerad den 29 december 2007.

Dagens Nyheter ”*Upplopp i hela landet. Vrede över sen rösträkning i Kenya. Oppositionen utropar sig till vinnare*”. Publicerad den 30 december 2007.

Dagens Nyheter ”*Upplopp efter Kibakis omval*”. Publicerad den 31 december 2007.

Dagens Nyheter ”*Hundratals döda i Kenya efter ifrågasatt presidentval. Minst trettio personer blev innebrända i en kyrka där de sökt skydd mot våldsamheterna*”. Publicerad den 2 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Bräckligt lugn i huvudstade Nairobi*”. Publicerad den 2 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Fel i Kenya*”. Publicerad den 2 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*UD avråder från resor till Kenya*”. Publicerad den 3 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Stoppa våldet*”. Publicerad den 3 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Stark oro för etnisk rensning. Svenska hjälparbetare hörde berättelser om att människor ur folkgruppen kikuyu avrättats*”. Publicerad den 3 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Barbro Hedvall. En paus som ger rådrum*”. Publicerad den 4 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Ilskan bubblar i Kenya efter kollapsad medling*”. Publicerad den 4 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Förhandlingsvilja krävs för att lösa konflikten i Kenya*”. Publicerad den 5 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Kenya räknar sina döda efter våldsamheterna*”. Publicerad den 7 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Protesterna i Kenya skjuts upp i hopp om medling*”. Publicerad 8 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Ny regering i Kenya avvisas*”. Publicerad den 9 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*AU-medlaren träffade Kibaki*”. Publicerad den 10 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Kvarts miljon på flykt undan våldet i Kenya*”. Publicerad den 10 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Kenyas splittring ger djupa ärr*”. Publicerad den 11 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Kenyas tragedi*”. Publicerad den 12 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Kenya avvisarmedlingsinitiativ av Annan*”. Publicerad den 15 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Triumf för oppositionen i Kenyas parlament*” Publicerad den 16 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Demonstranter sköts till döds i Kenya*” Publicerad den 17 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Svensk Protest mot brutal Kenyapolis*”. Publicerad den 19 januari 2008.

Dagens Nyheter ”*Minst åtta döda i nya oroligheter*”. Publicerad den 20 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Spänd väntan efter val i Kenya*”. Publicerad den 29 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Upplopp i Kenya sedan Kibaki omvalts*”. Publicerad den 31 december 2007.

Göteborgs Posten ”*Tiotusentals flyr våldsamheter efter valet i Kenya*”. Publicerad den 2 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*300 dödsoffer efter valet i Kenya*”. Publicerad den 3 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Göteborgspar fick polishjälp att lämna Kenya*”. Publicerad den 3 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Hundra tusen människor på flykt i Kenya*”. Publicerad den 3 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Bildt oroad*”. Publicerad den 3 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Nyval kan rädda Kenya*”. Publicerad den 4 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Demonstrationer skjuts upp*”. Publicerad den 4 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Desmond Tutu skapar hopp i Kenya*”. Publicerad den 5 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Etnisk förföljelse splittrar Kenyas familjer*”. Publicerad den 8 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Brutal liga påstås ha anlitats i Kenya*”. Publicerad den 10 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Hårdare ton mot regeringen i Kenya*”. Publicerad den 12 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Kenyas regering uppmanas tillåta demonstrationer*”. Publicerad den 14 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Nya blodiga protester i Kenya*”. Publicerad den 17 januari 2008.

Göteborgs Posten ”*Krav på fryst EU-bistånd till Kenya*”. Publicerad den 18 januari 2008.

Bilaga 1

Vilka artiklar ingår i analysen?

Göteborgs Posten

115, 156, 150, 149, 147, 145, 144, 143, 141, 140, 138, 135, 134, 133, 131, 129, 128, 127, 78, 120

Dagens Nyheter

186,185,183,113,182,181,180, 179, 178,177, 176,175, 174, 173,171, 170, 169, 167, 166, 165, 162, 91, 160, 159,158, 154,153.

Vilka diskurser bygger artiklarna på?

Politisk diskurs:

Val, presidenten, parlamentsplats, valen, valmyndighet, valkretsarna, rösterna, makten, valrörelsen, valobservatörer, demokratiskt, parlament, enpartivälde, flerpartisystem, partinomineringar, politiskt, inflytande, rättsapparaten, kandidat, polischefen, huvudkandidaterna, presidentvalet, valupptakten, oppositionspolitikern, väljarna, opinionsundersökningarna, statsvetare, parti, regering, korruption, konstitution, reformer, valprocessen, legitimitet, politiker, maktskifte, parlamentsledamöter, röstlängder, valsedlar.

Oppositionen, president, valrörelsen, oppositionsanhängare, demonstranter, demonstrationer, nationer, rapport, valet, valövervakare, valkommissionen, högkvarter, röstsammanräkningen, röstdeltagande, valkretsar, bojkott, ministrar, regering, sektorer, parlament, regeringssidan, ledamöter, talman, omröstning, militär, bevakning, parlamentsvalet, talmansposten, politik, valfusk, legitimitet, oppositionsanhängare, bistånd, budgetstöd, medlingsinitiativ, FN, valobservatörer, valprocessen, koalitionsregering, nyval, part, valdeltagande, valresultatet, oppositionsledaren, röster, val, stat, land, diplomatisk, sanktioner, maktmissbruk, ideologi, Vicepresident, medling, ministerlista, partisekreterare, politikerna, övergångsregering, styret, säkerhet, demokratiskt, diktatorn, författningsreformer, makten, korruption, auktoritära, maktindelning, presidentposten, maktdelningmönster, utrikesminister, röstlängder, röstsedlar, protokoll, utrikesdepartementet, säkerhetsstyrkor, EU, Valobservatörer, ledarna, statsvetare, oppositionssupportrarna, opinionsundersökningar, säkerhetsminister, republiken,

Presidenten, presidentvalet, oppositionen, valfusk, valobservatör, regeringspartiet, valet, omvalet, demokratier, organisation, oppositionsledaren, presidentkandidat, oppositionsanhängare, opinionsundersökningar, valresultat, parti, parlamentsvalet, presidentrösterna, regeringen, valkommissionen, EU:s valobservatör, rösträkningen, röstsammanräkningen, partiet, vallokalen, vallistorna, myndigheterna, valdistrikten, ledarna, ordförande, utrikesminister, politiska makten, politiska syften, folkets president, premiärministern, kanuledaren, oppositionsledaren, generalsekreteraren, oppositionspartiet, parlamentsval, enpartistat, flerpartisystem, röstar, makt, valdagen, majoritet, ambassaden, medier, oppositionspolitikern, demokratin, diktatur, maktmissbruk, korruption, politik, partistöd, utnämningmakt, maktelit, styre, politisk decentralisering, parlamentarism, reformer, internationella samfundet, bistånd, lagarna, nyval, övervakning, mandat, militären, skytteldiplomati, förhandla, samlingsregering, högkvarter, politisk lösning, anti-terrorpartner, medlingsprocess, kriminell, säkerhetsstyrkor, sanktioner, regeringssidan, valarbetet, politiska ställningstagande, nyhetsrapporteringarna, resurser, säkerhetsmöten, säkerheten, EU-parlamentet, budgetstöd, resolution, rösträkning,

Etnisk diskurs:

Kenyas fattiga, grupp, folkgrupp.

Etniska grupper, kenyaner, församling, grupp, folkgruppen kikuyu, etnisk dimension, folkmord, folkgruppen luo, kambafolket, folkslag, folkslaget, flyktingar, fattiga, klanstyre, Etnisk rensning, Kikuyustammen, stam

Etnisk grupp, kikuyu, gruppen luo, beväpnade grupper, folkgrupp, stam, etnisk tillhörighet, minoriteter, indier, våldsverkarna, flyktingar, kikuyer, utlänningar, ekonomisk elit, kikuyufolket, luofolket, protestdemonstration, stridande grupper, övre medelklass, de fattiga, swahili

Konflikt diskurs:

Våldsamer, motsättningar, dödsoffer, oroligheter, våld, våldsamt, oenighet, markkonflikter, fördrivning.

Oroligheter, protester, sammandrabbningar, våld, våldsamer, bråk, dominans, strid, krisen, politiska krisen, situationen, splittring, orättvisa, massmord, hämnd, uppgörelse, systematiska utrotningsförsök, flykten, kaos, rivalen, våldet, massprotester, blodbad, kravallerna, militäreskort, plundringarna, uppror, krig, motvåld, säkerhetssituationen, spänningar, rivalitet, upplöpp

Upplöpp, kravaller, våldsamer, etnisk konflikt, våldsamkonflikt, politiskt våld, flykt, gerillakrig, upplöpp, plundringar, våldet, etniskt våld, våldsbrott, krisen, rivaler, etnisk dimension, folkmord, demonstration, protesterna, oroligheterna, upptrappade våldet, säkerhetssituationen, inbördeskrig, kolonialism, etniska motsättningar, blodbad, krig, fred, akuta krisen, sammandrabbningar, situationen, kravallerna, etniska förföljelser, terrorismen, skottlossning, halshuggning, blodiga sammandrabbningar, kravallerna

Vilka är de handlande aktörerna i artiklarna?

DN Före valet Aktörer: Presidenten Agenter: EU, USA Aktörer: utmanaren, oppositionen, oppositionsledaren Agenter: Inga	Aktör: Oppositionsledaren Agenter: Inga Aktör: President Agent: Inga
DN Efter valet Aktörer: Oppositionen, demonstranter, oppositionsanhäng Oppositionsled, Odinga, luomän Agenter: Polisen Aktörer: Presidenten, regeringen Agenter: EU, USA	GP Före valet Aktör: Oppositionen, demonstranter, oppositionsanhängare, GP Efter valet Aktör: Oppositionen, demonstranter, oppositionsanhängare, Agenter: Polisen, regeringen, militären, journalister Aktör: Presidenten, regeringen, Kibaki Agenter: EU, USA, FN

Hur beskrivs de av skribenterna?

DN Före valet:
Oppositionsledaren beskrivs som en politisk legend (185), affärsmannen (183), förändringarnas man (183), utmanaren och elffångade (113) samt politisk fånge (113).
GP Före valet:
Oppositionens Raila Odinga beskrivs som en ledande presidentkandidat (115)
DN Efter valet
Presidenten beskrivs som en som stal till sig segern (158) Att han var för snabb att utropa sig som segrare (91). Förlorare (171) Höll ett lugnande tal (178) då vågade sig folket ut igen.
Oppositionen beskrivs som vinnare (171). De sköt upp sitt protestmöte (174) tack vare det finns det rådrum.
GP Efter valet
Presidenten beskrivs som en som vann genom valfusk (141).
Luofolket beskrivs som kikuyufolkets värsta rivaler (147).
Oppositionsledaren känner sig bestulen (149), Oppositionsledaren avblåste protesterna (133)
Odinga benämns som oppositionspolitikern (144) Odinga hävdar att allt inte är förlorat (128)
Oppositionsanhängarna förföljer (78) Kibaki gör sitt jobb (78)
UD Carl Bildt hävdar att säkerhetssituationen är oviss (143)

Vem kommer till tals i artiklarna?

DN Före valet:
statsvetare Anders Sjögren (185), Joseph Nyagah från ODM (Odingas parti Orange demokratisk rörelse) (183), EU:s valobservatör Sören Enochsson (113), Sveriges ambassadör Anna Brandt (113)

GP Före valet:
EU:s valobservatör Alexander Lambsdorff (186), Kenyas rikspolischef Ali Mohamad (115)

DN Efter valet
Prästen Isaac Mujete (154), Sverige och 8 andra länder (154). Raila Odingas närmaste män (159). Transportminister John Michuki (160), En mormor som förlorat ett barnbarn (162), Biträdande chef vid sveriges ambassad i Nairobi (162), 23-åriga Bernard Ouma skadad (162). Patrick Lumumba Jurist vid universitetet i Nairobi, USA:s sändebud Jendayi Frazer (162)(169), 40-årig fyrabarnsamma Naomi Wanjiku (165), Kibaki (167) Odinga (167)(169), 15-åriga Susan (170), 15-åriga Dickens Odiambo (170), Ilsken man (170). En grupp män bakom polisspärren (173), 24-åriga Dennis Odeke som ifrågasätter presidenten (173) Marcus Wendin svensk som arbetar i Kenya (175), Carl Bildt (175), Gufran Al-Nadaf redaktör på UD (177), Sofia Karlberg redaktör på UD (177), Anna Brandt sveriges ambassadör (178), Eric Kiraithe polistalesman (179).

GP Efter valet
Dagstidningen The Standard (147) Bbas Gullet generalsekreterare för Röda korset (147), Sören Enochsson EU: valobservatör (147) 28-årig Morgan Owino (147) Irländske prästen Paul Brennan (147) Carl Bildt (147)(143), Maja Jacobsson Arbetar i Kenya (145), Laurence Omondi ODM-anhängare (140), Salim Lone talesman för oppositionen (140), Mc Donald som vandrat över två mil för att demonstrera (140), Alfred Mutua presidentens talesman (138), Charlotte Soreh Imbuka 20 år student (138), Sean McCormack Rices talesman (135), Kevin **Otieno** 13 år (134), Betty Okero samordnar nätverk (134), Juliana **Otieno** medicinsk chef på sjukhuset (134), Odinga (133)(128)(78) Fatuma Wambu Kenyan (133) Janet Kagene Mormor (133) Maina Kiai ledande människorättsaktivist (131)(128), Anyang Nyong'o partisekreterare ODM (129). Regionministern Uhuru Kenyatta (129) Georgette Gagnon HRW Afrikachef (128), Sara Börjesson svensk student i Kenya (127, Ojwang **Otieno** Professor i afrikanism (78), Samuel och Daniel studenter (78) Anders Wijkman EU-parlamentarikern

Vilka ordval och metaforer används i artiklarna och varför?

DN Före valet:
Ordval: Våldsamma inslagen - (186) låter som en sekvens från en krigsfilm. Konsekvent - (185) låter principfast och stadigvarande. Affärsmannen - (183) benämna oppositionsledaren som en affärsmän låter förmildrande och försökande. Val temperaturen - (113) låter svårt att kunna mäta det. Eldfångade - (113) låter hårt. Valet gick överlag lugnt till - (113) lugnt eller inte? Osäkert. Det blir en rysare - (113) låter som en film.
Metaforer: Tycks ha ett litet försprång - (185) Låter som ett sprinterlopp. Trummat upp - (185) låter som infödingar, stammar.
GP Före valet:
Knipa segern - (156) låter som tur. Flammat upp - (115) Låter som om det har självantänt. Uppvigla - (115) förstärker det brottsliga perspektivet.
DN Efter valet
Ordval: Uppvigla (153) förstärker det brottsliga perspektivet, Säkerhetsstyrkornas (154) låter som ett specialband, hemligt. Oproportionerligt (154) förstärker brottet. Störa ordningen (159) brottsligt. Hemvävd (91). Kenya stacks i brand (162). Ha hastat på bussen (156). Klanstyre (174). Hotfulla trender (176), Fara och färde (176), Fördrivs (179).

Metafor: Oegentligheter (154) (91) brottsliga perspektivet, Stal sig till en seger (158)(170)(173). Ett första slag (159) låter som en match. Är ett gammalt recept (91). Har de missat poängen (162). Lösa utan eftergifter (171) låter som ridspott, att inte ge något. Rävspel (171) listigt politiskt spel. Vid köttgrytorna (174).

GÅ Efter valet

Ordval: Slungat en av Afrikas stabilaste (149) handlöst kastat. Bestulen (149) Offer. Våldsverkarna (145) de Andra. Flyktingar (145) Kulturellt. Folkets president (144) Den rättfärdige vinnaren. Upptappade våldet (143) eskalerar. Etniskt motiverat (143) kulturellt. Utlänningar (143) inte kenyaner. Någorlunda rätt väg (141) Inte helt rätt väg. Diktatur (141) förstärka den politiska situationen. Elitnivå (141) de Andra. Mäkla fred (140), Jämring (140) ej genomträngande. Krig (140) Inte fred. Skyttediplomati (138) Hit och dit medling. Fuskade (135) följer inte spelreglerna. Sprutar blodet (134) överdrivet. Svedd (134) utbränd. Stal (134) tjuv. Blossa upp (134) Självantänd. Halshuggning (131) Förstärka situationen. En kvarts miljon (128) förstärker antalet. Stor laddning mellan de två grupperna (127) blixtrar. Sveddes (78) låter som något som bränts vid. Lerplätt (78) Förstärker antalet personer. Fredens återkomst (78) att det är krig.

Metafor: att siffror snyggades till (150) valfusket. Allvarliga oegentligheter i valräkandet (147) brott. Började dugga allt tätare (149) regnet eller? Hängde lukten av tjock rök (140) som en gardin. Har styvnackat (138) Orörlig. Vid randen till en... (138) på väg. På fötter igen (135) Kenya låter sjukt. Lugnet före stormen (134) Stilla. Och nu väntar explosionen (134) vem antänder? De hackade sönder honom (133) Låter som lök. Utspelen som Jippo (131) Trevligheter. Bokat in en ny uppgörelse med polisen (129) Boxningsmatch. En av landets värsta kapitel (129) en bok.